

Vergaderjaar 2020–2021

19 637

Vreemdelingenbeleid

Nr. 2698

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 februari 2021

Conform toezegging in het Algemeen Overleg Vreemdelingen- en Asielbeleid van 24 september jl. (Kamerstuk 19 637, nr. 2665) informeer ik u hierbij over de verbetermogelijkheden in het proces van (medische) informatiedeling bij de uitplaatsing van vergunninghouders door COA naar gemeenten en de maatregelen die hierop worden genomen. In mijn reactie op de vragen van de leden Becker en Van Toorenborg heb ik aangegeven dat ik hierover met de burgemeester en wethouder van de gemeente Bernheze in gesprek zou gaan en uw Kamer zou informeren over de uitkomsten.

Het tragische incident dat geleid heeft tot het overlijden van de 18-jarige Rik van de Rakt was voor de gemeente Bernheze aanleiding om een onderzoek te laten uitvoeren. Ik deel hartgrondig de mening van de burgemeester van Bernheze dat we lessen moeten trekken uit hetgeen gebeurd is en ben de gemeente erkentelijk voor het rapport. Het biedt meerdere aanknopingspunten om gezamenlijk te bekijken welke verbeteringen mogelijk zijn in de manier waarop partijen informatie uitwisselen bij de uitplaatsing van vergunninghouders. Bij de beantwoording van schriftelijke vragen van de leden Jasper van Dijk, Van Nispen, Van Toorenborg, Becker en Kuiken¹ heb ik een nadere toelichting gegeven op het systeem van toewijzing van vergunninghouders aan gemeenten en de wettelijke kaders die van toepassing zijn op het delen van (medische) informatie. Ik heb daarbij aangegeven dat het COA geen zorginstelling is en om die reden niet beschikt over medische dossiers van vergunninghouders. Ook heeft het COA geen inzage in de medische dossiers en kan ook geen medische gegevens delen. Wel heb ik het COA verzocht om in overleg te treden met de gemeente Bernheze en andere betrokken partijen om de uitkomsten van het rapport te bespreken en te kijken waar eventueel nog ruimte is voor verbetering.

¹ Aangangsel Handelingen II 2019/20, nrs. 3983, 3984 en 3985

Op 12 oktober jl. ben ik samen met de bestuursvoorzitter van het COA, de algemeen directeur van GezondheidsZorg asielzoekers (GZA) en de voorzitter van de commissie bestuur en veiligheid van de VNG hierover in gesprek gegaan met de burgemeester en wethouder WMO, welzijn en gezondheidszorg van de gemeente Bernheze. Aan de hand van de aanbevelingen uit het rapport is gezamenlijk vastgesteld dat betrokken partijen de werkwijze binnen de bestaande wet- en regelgeving zullen verbeteren. In een expertmeeting met vertegenwoordigers van meerdere gemeenten, waaronder de gemeente Bernheze, zijn daarop de verbeterpunten geformuleerd die hebben geleid tot de volgende aanpassingen in de werkwijze:

1. het verbeteren van de informatievoorziening middels een uitgebreidere duiding van het Sociaal Medisch Advies;
2. voorlichting aan gemeenten over de mogelijkheden van het Taakstelling Volgstelsel (TVS).

In deze brief informeer ik uw Kamer graag nader over de in gang gezette verbeteringen.

Ad 1. Het verbeteren van de informatievoorziening middels een uitgebreidere duiding van het Sociaal Medisch Advies (SMA)

In de huidige werkwijze vraagt het COA met toestemming van een vergunninghouder een SMA aan indien de vergunninghouder op basis van medische en/of psychosociale omstandigheden in aanmerking komt voor specifieke huisvesting.² Dit SMA wordt opgesteld door een externe partij die de onderliggende medische dossiers vanwege privacy niet mag delen. Het COA deelt wel een samenvatting van het rapport met de gemeente, zonder dat dat medische informatie bevat, hetgeen in onderhavige casus ook is gebeurd. Uit de conclusies en aanbevelingen van het onderzoek dat de gemeente Bernheze heeft laten uitvoeren, wordt aandacht gevraagd voor het delen en beter duiden van informatie zodat de gemeente haar taak om de vergunninghouder passende huisvesting te bieden beter kan uitvoeren.

Naar aanleiding van deze aanbeveling is door betrokken partijen vastgesteld dat het wenselijk en (juridisch) mogelijk is om het SMA beter te duiden. Dit heeft ertoe geleid dat in het vervolg de informatie in het TVS³ wordt uitgebreid, in die gevallen dat de gemeente door het COA geadviseerd wordt om een extra (vervroegde) intake te houden. Aanleiding hiervoor kan zijn dat op grond van de gedragingen van een vergunninghouder het COA inschat dat extra begeleiding nodig is bij vestiging in de gemeente. Het COA adviseert dan in het TVS om, naast de reguliere warme overdracht van COA naar gemeente, al eerder een intakegesprek plaats te laten vinden tussen vergunninghouder en gemeente. Dat advies zal het COA ondersteunen in het TVS met een plaatsingsadvies voor huisvesting. Het plaatsingsadvies zal enerzijds nadrukkelijk gebaseerd worden op de (objectieve) psychosociale bevindingen die in het SMA zijn omschreven en anderzijds op gedragingen van de vergunninghouder die door de begeleider bij het COA zijn waargenomen. Medische dossiers heeft het COA niet en kan het dus ook niet delen, maar hiermee voorziet het COA de gemeente wel van handelingsperspectief door middel van een gericht advies bij het extra (vervroegde) intake gesprek met de vergunninghouder als start voor diens verdere huisvesting en eventueel begeleiding. In het persoonlijke contact

² Een SMA is een onafhankelijk medisch advies, dat wordt gegeven door de organisatie MediFirst die door COA hiervoor wordt ingehuurd.

³ Het Taakstelling Volgstelsel is een applicatie van het COA waarmee het informatie over een vergunninghouder deelt met de gemeente.

met de gemeente, zoals dat ook in deze casus plaatsvond, zal het COA het plaatsingsadvies dan kunnen duiden. In het vervolg neemt het COA in dergelijke gevallen standaard persoonlijk contact op met de gemeente zodat het signaal in het TVS niet wordt gemist. Door middel van deze advisering kan de gemeente tevens, in een eerder stadium dan nu vaak het geval is, een huisarts koppelen aan de vergunninghouder, waardoor het medisch dossier via de geëigende kanalen op tijd bij de huisarts arriveert. De huisarts kan vervolgens op basis van de inzage in het medisch dossier tijdig adviezen geven over de vervolgstappen t.a.v. huisvesting en begeleiding.

Ad 2. Voorlichting aan gemeenten over de mogelijkheden van het Taakstelling Volgstelsel (TVS)

In de expertmeeting is geconstateerd dat de betrokken partijen behoefte hebben aan een betere informatievoorziening omtrent de functionaliteit van het TVS als het gaat om het attenderen van de gemeente op een vervroegde intake. Het COA brengt de mogelijkheid van het vervroegde intakegesprek actief onder de aandacht van gemeenten en licht daarbij de nieuwe werkwijze rondom de uitbreiding van het SMA nader toe.

Sinds begin 2020 bestaat in het TVS de mogelijkheid om de gemeente erop te attenderen dat het wenselijk is om de vergunninghouder zo snel mogelijk na vestiging in contact te brengen met een huisarts. Dit signaal wordt in TVS opgenomen op aangeven van een huisarts van GZA. Ook deze mogelijkheid wordt door het COA (opnieuw) onder de aandacht gebracht. Hiermee wordt beoogd dat er een tijdige overdracht van het medische dossier kan plaatsvinden van de huisarts van de bewoner bij het COA aan de nieuwe huisarts in de gemeente.

Bovenstaande verbeteringen worden ook door de VNG gecommuniceerd aan gemeenten. De aangepaste werkwijze wordt periodiek geëvalueerd in de overleggen die het COA, aangesloten gemeenten en de VNG gedurende het jaar voeren in het kader van huisvesting van vergunninghouders.

Het verlies van Rik van de Rakt heeft voor familie en vrienden onherstelbare schade berokkend en een diepe indruk achtergelaten op de gemeente Bernheze. Met de doorgevoerde verbeteringen en een gezamenlijke inspanning van de betrokken partijen wordt beoogd om binnen de bestaande wet- en regelgeving de beschikbare informatie beter en sneller met elkaar te delen, zodat gemeenten in staat worden gesteld om passende huisvesting te bieden. Ik zal, ook zelf, in contact blijven met gemeenten en VNG om te bezien of deze stappen ook leiden tot de gewenste voortgang.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
A. Broekers-Knol